

PRAKSISOVERSIGT · ARVERET OG DØDSBOSKIFTE

Praksisoversigt over arveret – testamente, tvangsarv og uskiftet bo

Formkrav, tvangsarv, uskiftet bo og arveafkald efter arveloven af 2007

Version 2 · Opdateret 15. jul. 2026 · 22 afgørelser · 2002–2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Arveretten hviler på arveloven fra 2007, der afløste 1963-loven, styrkede den længstlevende ægtefælle, nedsatte livsarvingers tvangsarv fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{4}$ og gav arvelader større frihed til at disponere ved testamente. Praksis fra skifteretterne, landsretterne og Højesteret angår navnlig testamenters formgyldighed og tilbagekaldelse, fortolkning af uklare testamente, tvangsarvens størrelse, betingelserne for uskiftet bo – herunder stedbørns samtykke og misbrug – samt arveafkald, særeje og international arv. Oversigten samler de centrale retskilder og domme og viser, at domstolene håndhæver formkrav, samtykkekrav og bevisbyrder stramt, selv om lovgiver har udvidet arveladers testationsfrihed.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 Testamente kan oprettes som notartestamente (§ 63) eller vidnetestamente (§ 64), mens nødtestamente (§ 65) kun er gyldigt, når sygdom eller andet nødstilfælde faktisk forhindrer de to ordinære former.
- 02 Et nødtestamente er ugyldigt, hvis testator reelt havde mulighed for at tilkalde notar eller vidner; nødstilstanden vurderes både objektivt og ud fra testators egen subjektive opfattelse.
- 03 Ensidig tilbagekaldelse af en fælles eller gensidig testamentarisk disposition er kun gyldig, hvis meddelelsen er kommet frem til medtestator, og bevisbyrden derfor påhviler den, der påberåber sig tilbagekaldelsen (§ 80).
- 04 Et testamente bortfalder ikke automatisk ved testators senere ægteskab og børn; ugyldighed pga. bristende forudsætninger kræver, at det godtgøres, at testator ville have tilbagekaldt dispositionen (§ 77).
- 05 Kun den, der vil arve mere ved et testaments ugyldighed, har retlig interesse i at anfægte det (§ 79) – færre arvinger eller lavere boomkostninger er ikke tilstrækkeligt.
- 06 Livsarvingers og ægtefællens tvangsarv udgør en fjerdedel af den legale arvelod (§§ 5 og 10).
- 07 Arvelader kan ved testamente beløbsbegrænse hvert barns arvelod til et reguleret grundbeløb (2007: 1.000.000 kr., 2026-niveau: 1.430.700 kr.), men begrænsningen skal fremgå udtrykkeligt – formuleringer som »mindst muligt« er ikke nok.

- 08 Uskiftet bo med den førstafdødes særlivsarvinger (stedbørn) kan kun ske med disses samtykke (§ 18, stk. 1).
- 09 Den længstlevende skal skifte det uskiftede bo ved indgåelse af nyt ægteskab (§ 26, stk. 2); livsarvinger kan ikke give afkald på skifte og samtidig bevare deres arveret.
- 10 Ved misbrug af rådigheden over det uskiftede bo kan en livsarving kræve skifte (§ 29), vederlag (§ 30) eller omstødelse af uforholdsmæssige gaver (§ 31).
- 11 Kun delingsformue indgår i uskiftet bo (§ 17); fuldstændigt særeje skiftes, mens skilsmisssæreje behandles som delingsformue ved død.
- 12 Arveafkald får kun afgiftsmæssig virkning, hvis det er meddelt skifteretten senest samtidig med en rettidigt indleveret boopgørelse (boafgiftsloven § 5, stk. 4).
- 13 Efterlader afdøde sig hverken arvinger eller testamente, tilfalder arven staten (§ 95); et krav på Civilstyrelsens afståelse af arven opstår først ved afgørelsen, ikke ved dødsfaldet.
- 14 Danmark er på grund af retsforbeholdet ikke bundet af EU-arveforordningen (650/2012); dansk international arveret bygger på domicilprincippet og den nordiske dødsbokonvention.

§ 1 Den moderniserede arvelov fra 2007 – reformens hovedgreb

Den gældende [arvelov](#) afløste 1963-loven og trådte i kraft den 1. januar 2008. Loven bygger på **betænkning nr. 1473/2006 om revision af arvelovgivningen m.v.** fra Arvelovsudvalget (formand: højesteretspræsident Torben Melchior), der blev afgivet i enighed. Sigtet var at tilpasse arvereglerne til nye familiemønstre med sammenbragte børn og ugifte samlevende.

De almindelige bemærkninger til lovforslaget (L 100, folketingsåret 2006-07) beskriver de to bærende greb:

Med lovforslaget foreslås en styrkelse af den længstlevende ægtefælles retsstilling. [...] Dette sker navnlig ved en forhøjelse af den arveret, der følger umiddelbart af loven [...] fra 1/3 til 1/2 af arveladerens ejendele, når arveladeren samtidig efterlader sig børn (livsarvinger). [...] Den andel af livsarvingernes arveret, som ikke kan fratages dem ved testamente (den såkaldte tvangsarv), foreslås således nedsat fra 1/2 til 1/4 af den legale arv.

Reformen gav dermed samtidig ægtefællen mere legal arv **og** arvelader større testationsfrihed. Formålet var bl.a. at gøre det lettere at ligestille sammenbragte børn og at lette generationsskifte af erhvervsvirksomheder. Systematikken blev også moderniseret sprogligt, så den »efterlevende« ægtefælle nu kaldes den »længstlevende«, og den ene ægtefælles særbarn kaldes en »særlivsarving«.

De efterfølgende sektioner gennemgår, hvordan skifteretterne, landsretterne og Højesteret har anvendt reglerne om testamente, tvangsarv, uskiftet bo, særeje, arveafkald og statens arv i praksis.

§ 2 Testamenters formkrav: notar-, vidne- og nødtestamente (§§ 63-65)

Arveloven kender tre former for testamente. Hovedreglen er **notartestamentet**, jf. [arvelovens § 63](#):

Testamente kan oprettes skriftligt og underskrives eller vedkendes for en notar.

Notaren skal i sin påtegning bl.a. erklære sig om testators identitet og om, hvorvidt testator »er i stand til fornuftmæssigt at oprette testamente«, jf. [§ 63, stk. 2, nr. 2](#). Alternativet er **vidnetestamentet** efter [§ 64](#), der kræver to samtidigt tilstedeværende vidner.

Nødtestamentet i [§ 65](#) er en undtagelse, der kun kan bruges, når de to ordinære former er udelukket:

Den, der på grund af sygdom eller andet nødstilfælde er forhindret i at oprette testamente efter § 63 og § 64, kan på en hvilken som helst måde oprette et nødtestamente.

Afgørende for nødtestamentets gyldighed er dels **testamentshabilitet**, dels at **nødsforudsætningerne** faktisk er opfyldt. I **BS-17752/2018-VLR** blev et håndskrevet nødtestamente, oprettet af en kræftsyg mand samme dag som han døde, opretholdt. Vestre Landsret fandt det ikke bevist, at manden var uden evne til fornuftmæssigt at oprette testamente, og udtalte om nødsituationen:

Landsretten finder det herefter godtgjort, at Afdøde har følt, at han befandt sig i en nødsituation, da han underskrev nødtestamentet, og at han derfor på grund af sygdom var forhindret i at oprette notar- eller vidnetestamente.

Retten tilføjede, at selv om det ikke objektivt var udelukket at skaffe en notar eller et ekstra vidne, kunne det ikke afskære nødtestamentets gyldighed under de foreliggende omstændigheder, jf. **BS-17752/2018-VLR**.

Modsat gik det i **SKS-855/2015-KOL**, hvor Retten i Kolding afviste et udateret, håndskrevet dokument som nødtestamente. Netop fordi afdøde havde været i stand til at udarbejde et omfattende tre-siders dokument og efterfølgende fortælle om det, var hun ikke afskåret fra at oprette et formgyldigt testamente ved [§ 63](#) eller [§ 64](#):

... kan det på denne baggrund konstateres, at hun i givet fald også på tidspunktet og i dagene derefter ville have været i stand til at oprette testamente formgyldigt ved tilkaldelse af vidner eller en notar.

Dokumentet var derfor »allerede af denne grund ikke gyldigt som nødtestamente«, jf. **SKS-855/2015-KOL**. Kernen i praksis er, at nødtestamentet er en snæver undtagelse: kan testator vente eller tilkalde bistand, skal han bruge notar- eller vidnetestamente.

LOV

[ArveLoven § 63](#)[ArveLoven § 64](#)[ArveLoven § 65](#)

PRAKSIS

Landsretten · Dom om gyldigheden af nødtestamente

24.01.2019

Byretten · Nødtestamente afvist - forsikringsydelse til nærmeste pårørende efter loven

18.01.2016

§ 3 Tilbagekaldelse af testamenter og gensidige/fælles testamenter (§ 80)

Et testamente kan frit tilbagekaldes eller ændres, men **fælles og gensidige** testamenter rejser særlige spørgsmål. Efter [arvelovens § 80](#) gælder:

Ensidig tilbagekaldelse af en fælles testamentarisk disposition skal for at være gyldig meddeles den anden part, medmindre dette af særlige grunde er udelukket.

Det centrale i **BS-5890/2024-VLR** var, hvem der bærer bevisbyrden for, at meddelelsen er **kommet frem**. En mand havde i 2018 oprettet et nyt vidnetestamente og samme dag sendt sin hustru en e-mail om, at han ensidigt tilbagekaldte parrets fælles gensidige testamente fra 2014. Hustruen bestred at have modtaget mailen. Vestre Landsret lagde til grund, at selve afsendelsen ikke i sig selv godtgjorde, at mailen var kommet frem, og at bevisbyrden påhviler den, der har fordel af tilbagekaldelsen:

Det er samlet set ikke godtgjort, at tilbagekaldelsen af det fælles testamente fra 2014 var meddelt Appellant [...]. Der foreligger derfor ikke en gyldig tilbagekaldelse af testamentet.

Landsretten lagde vægt på, at parterne i to år efter den påståede tilbagekaldelse arbejdede videre på et nyt fælles testamente med udgangspunkt i 2014-testamentet, og at en lydoptagelse viste, at manden fortsat ønskede lighedeling. Dødsboet skulle derfor behandles efter fællestestamentet fra 2014, jf. **BS-5890/2024-VLR**. Spørgsmålet er principielt: Procesbevillingsnævnet meddelte i august 2025 **3.-instansbevilling**, så Højesteret kan tage stilling til, hvornår en ensidig tilbagekaldelse er gyldigt meddelt, og hvem der bærer bevisbyrden, jf. **25/08851**.

Et gensidigt testamente kan gøres **uigenkaldeligt**. I **SKS-1452/2002-VLR** havde et ægtepar i anledning af en forestående separation oprettet et notartestamente sammen med en separationsaftale, der udtrykkeligt henviste til »et samtidig hermed oprettet uigenkaldeligt testamente«. Vestre Landsret læste dokumenterne i sammenhæng og fandt, at der var ført bevis for et uigenkaldeligt, gensidigt testamente, jf. **SKS-1452/2002-VLR**. Uigenkaldelighed forudsætter altså holdepunkter i selve dokumenterne for, at parterne bevidst har bundet sig.

LOV

ArveLoVen § 80

PRAKSIS

Landsretten · Ugyldig Tilbagekaldelse af Fælles Testamente: Landsretten Tilsidesætter Vidnetestamente på Grund af Manglende Bevis for Modtagelse af Meddelelse	21.02.2025
Landsretten · Landsrettens dom i sag om uigenkaldeligt testamente	30.09.2002
Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om gyldig tilbagekaldelse af fælles gensidigt testamente og kravet om meddelelse efter arvelovens § 80	29.08.2025

§ 4 Fortolkning af testamenter og bristende forudsætninger (§ 77)

Når et testamente er formgyldigt, opstår ofte spørgsmål om **fortolkning** og om **bristende forudsætninger**. Efter **arvelovens § 77, stk. 1, nr. 2** er en testamentarisk bestemmelse ugyldig, hvis

... forhold, som var afgørende for bestemmelsen, efter oprettelsen har ændret sig på en sådan måde, at testator med kendskab dertil ville have tilbagekaldt bestemmelsen.

Højesteret afgrænsede bestemmelsen i **Sag 179/2014**. En ugift og barnløs mand havde i 1981 ved notartestamente indsat sin tidligere steddatter som universalarving. Han giftede sig senere og fik en datter, men ændrede aldrig testamentet. Ægtefællen gjorde gældende, at testamentet var bortfaldet, fordi forudsætningen om barnløshed var bristet. Højesteret afviste en formodning om automatisk bortfald og lagde vægt på testators mangeårige passivitet trods kendskab til de ændrede forhold samt den fortsatte nære relation:

... Højesteret tiltræder, at det ikke er godtgjort, at testamentet er ugyldigt som følge af bristende forudsætninger, således at B ikke er arving i boet efter C, jf. arvelovens § 77, stk. 1, nr. 2.

Afgørelsen viser, at bevisbyrden for bristende forudsætninger er reel, og at testators passivitet efter kendskab til nye forhold taler **imod** ugyldighed, jf. [Sag 179/2014](#).

Samme linje ses i **BS-5597/2019-BOR**, hvor et ægtepar havde oprettet ægtepagt om fuldstændigt særeje og et testamente, der forudsatte særeje. Den syge ægtemand ophævede kort før sin død særejet, men lod bevidst testamentet stå trods advokatens råd om at ændre det. Retten fandt ikke grundlag for at tilsidesætte testamentet efter [§ 77, stk. 1, nr. 1 og 2](#) og lagde testamentets ordlyd til grund, fordi bestemmelsen om, at ægtefællen skulle arve et beløb svarende til ejendommens værdi, fortsat var udtryk for afdødes vilje, jf. **BS-5597/2019-BOR**. Har testator haft mulighed for at ændre testamentet, men undladt det, fastholdes ordlyden.

LOV

[ArveLoven § 77, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Testamentes gyldighed ved efterfølgende ægteskab og livsarvinger – Spørgsmålet om bristende forudsætninger

22.10.2015

Byretten · Sag om gyldighed af ophævelsesægtepagt og testamentsfortolkning

08.04.2022

§ 5 Hvem kan anfægte et testamente – kravet om retlig interesse (§ 79)

Indsigelse mod et testamentes gyldighed kan efter [arvelovens § 79](#) rejses af »enhver, som vil arve, hvis testamentet erklæres ugyldigt«. Skifteretten i Glostrup afgrænsede kravet i **BS-63558/2023-GLO**. Et forældrepar fælles testamente indsatte den ene datter til sin legale arv, mens den anden datters friarv gik videre til hendes tre sønner. Den førstnævnte datter ville arve præcis det samme – sin legale arv – uanset om testamentet var gyldigt, og havde derfor ikke den fornødne retlige interesse:

At der vil være færre arvinger, hvis testamentet er ugyldigt, kan ikke ændre ved dette. [...] vil hver arving stadig kun skulle have aktiver svarende til det beløb, som følger af den pågældende arvings arveandel.

Sagen blev afvist, jf. **BS-63558/2023-GLO**. Østre Landsret stadfæstede afvisningen i **BS-38308/2024-OLR** og afviste udtrykkeligt, at ulemper som færre gevinstchancer ved lodtrækning om indbo eller forøgede boomkostninger kunne skabe retlig interesse:

Det forhold, at boets aktiver skal deles mellem fem arvinger, og ikke to arvinger, og at dette kan have medført forøgede omkostninger ved boets behandling, kan ikke føre til en anden vurdering.

Se **BS-38308/2024-OLR**. Retlig interesse forudsætter altså en **økonomisk** gevinst ved ugyldighed – ikke blot en interesse i en anden arvingskreds eller en lettere bobehandling.

LOV

[ArveLoven § 79](#)

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten stadfæstede afvisning af indsigelse mod testamente, da arvingens legale arv ikke blev påvirket

12.05.2025

Byretten · Sag om arvingens retlige interesse til at anfægte testamente afvist af Skifteretten

17.07.2024

§ 6 Tvangsarv: brøken på ¼, beløbsbegrænsningen og friarven (§§ 5, 10-11)

Livsarvinger og ægtefælle er tvangsarvinger. Efter [arvelovens § 5, stk. 1](#) er »en fjerdedel af en livsarvings arvelod [...] tvangsarv«, og efter [§ 10](#) gælder tilsvarende, at »en fjerdedel af ægtefællens arvelod er tvangsarv«. Forarbejderne til [§ 5](#) forklarer, at brøken bevidst blev **nedsat fra ½ til ¼**, og at reglen om beløbsbegrænsning skal fortolkes strengt:

I testamentspraksis anvendes ofte formuleringen, at en livsarving skal arve "mindst muligt" [...]. Sådanne testamentariske bestemmelser kan ikke anses for bestemmelser om beløbsbegrænsning af tvangsarven. [...] En beløbsbegrænsning skal således fremgå udtrykkeligt af testamentet.

Arvelader kan efter [§ 5, stk. 2](#) ved testamente begrænse hvert barns arvelod til et grundbeløb – 1.000.000 kr. i 2007-niveau, der reguleres efter [§ 97](#) og i 2026 udgør 1.430.700 kr. Er et barn død, deles beløbet mellem barnets egne livsarvinger; efterlader barnet sig fx to børn, kan hver af disse begrænses til det halve. Reglen får kun betydning, hvis tvangsarven ellers ville overstige beløbsgrænsen. Beløbsgrænserne i [§ 5](#) og længstlevendes suppleringsarv i [§ 11, stk. 2](#) reguleres årligt, jf. [bekendtgørelse om regulering af beløb i henhold til arveloven](#).

Den del af arven, som ikke er tvangsarv, er **friarv**, som arvelader frit kan råde over ved testamente. Grænsedragningen mellem tvangsarv og friarv illustreres af testamentet i **BS-63558/2023-GLO** og **BS-38308/2024-OLR**, hvor den ene arving blev sat til sin **tvangsarv**, mens **friarven** blev ført videre til næste generation (et generationsspring til børnebørn). Den lavere tvangsarv og adgangen til beløbsbegrænsning skulle netop lette bl.a. generationsskifte og ligestilling af sammenbragte børn. Arvelader kan også testere til en fond; i **SKM2024.244.SR** tillod Skatterådet, at en person vederlagsfrit – og eventuelt først ved sin død via testamente – kunne overføre kapitalandele til en nystiftet erhvervsdrivende fond uden udbyttebeskatning, jf. [SKM2024.244.SR](#).

LOV	Arveloven § 5, stk. 1, 2	Arveloven § 10	Arveloven § 11, stk. 2	Arveloven § 97
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæstede afvisning af indsigelse mod testamente, da arvingens legale arv ikke blev påvirket Byretten · Sag om arvingens retlige interesse til at anfægte testamente afvist af Skifteretten Skatterådet · Tilladelse til vederlagsfri overdragelse af aktier til erhvervsdrivende fond			
				12.05.2025
				17.07.2024
				24.04.2024

§ 7 Uskiftet bo: betingelser og stedbørnernes samtykke (§§ 17-18)

Efter [arvelovens § 17](#) kan den længstlevende ægtefælle overtage »ægtefællernes delingsformue [...] til uskiftet bo med deres fælles livsarvinger«. Uskiftet bo omfatter dermed kun **delingsformue** – ikke fuldstændigt særeje – og forudsætter som udgangspunkt fælles livsarvinger.

Er der **særlivsarvinger** (stedbørn) efter den førstafdøde, kræver uskiftet bo deres samtykke, jf. [§ 18, stk. 1](#):

Efterlader den førstafdøde ægtefælle sig særlivsarvinger, kan boet kun udleveres til uskiftet bo med samtykke fra dem.

Forarbejderne fastslår, at bestemmelsen viderefører den tidligere arvelovs [§ 9](#), og at den længstlevende, hvis boet udleveres uskiftet med afdødes mindreårige særlivsarvinger, overtager forsørgelsespligten, jf. [§ 18, stk. 3](#). For umyndige særlivsarvinger kan skifteretten efter [§ 18, stk. 2](#) tillade uskiftet bo, hvis værgeren samtykker, og udleveringen er forsvarlig af hensyn til livsarvingens interesser. Samtykkekravet er dermed en central beskyttelse af stedbørn, der ikke uden videre skal vente på arv, til den længstlevende – som ikke er deres forælder – dør.

Det uskiftede bo er ikke statisk. Efter § 23, stk. 1 indgår alt, hvad den længstlevende erhverver, medmindre det er gjort til fuldstændigt særeje, mens visse pensions- og forsikringsordninger holdes uden for ved skifte i levende live, jf. § 23, stk. 2-4. Den længstlevende **skal skifte** ved indgåelse af nyt ægteskab, jf. § 26, stk. 2. [Ægteskabsvejledningen](#) præciserer konsekvensen:

Livsarvingerne kan altså ikke give afkald på skifte og samtidig bevare deres arveret. Dette betyder, at hvis den længstlevende ægtefælle ønsker at indgå nyt ægteskab, skal vedkommende anmode skifteretten om skifte af det uskiftede bo.

At der reelt kan blive tale om betydelig arv, der er »udskudt« i et uskiftet bo, illustreres af **BS-3654/2024-HJR**, hvor en moder sad i uskiftet bo og i 2013 eftergav to store gældsbreve til sine børn; Højesteret lagde ved en skattesag til grund, at børnene på eftergivelsestidspunktet »måtte forventes at ville modtage en arv, der ville være betydeligt større end gælden«, jf. **BS-3654/2024-HJR**.

LOV

[ArveLovent § 17](#)[ArveLovent § 18, stk. 1, 2, 3](#)[ArveLovent § 23](#)[ArveLovent § 26, stk. 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Værdiansættelse af anfordringsgældsbreve ved gældseftergivelse i familieforhold

14.11.2024

Misbrug af det uskiftede bo: formueoversigt, skifte, vederlag og omstødelse (§§ 22, 29-31)

Beskyttelsen af livsarvingerne i et uskiftet bo hviler på et **kontrolværktøj** og et sæt **misbrugssanktioner**. Kontrolværktøjet er formueoversigten i [arveovens § 22](#), som den længstlevende skal indlevere til skifteretten inden 6 måneder. Forarbejderne fremhæver dens dobbelte funktion:

Formueoversigten har navnlig betydning ved vurderingen af boets skattemæssige forhold. Hertil kommer, at den kan få en væsentlig bevismæssig funktion i forbindelse med en vurdering af, om den længstlevende ægtefælle har misbrugt rådigheden over et uskiftet bo.

Selve misbrugssanktionerne findes i §§ 29-31. Efter § 29, stk. 1 kan en livsarving kræve **skifte**, hvis vedkommende godtgør, at den længstlevende »ved misbrug af sin rådighed over det uskiftede bo væsentligt har formindsket dette eller har fremkaldt nærliggende fare for en sådan formindskelse«. § 29, stk. 2 opregner, hvad der navnlig er misbrug:

... uforsvarlige spekulationsforretninger, urimeligt forbrug, tegning af en uforholdsmæssig stor pensions- eller forsikringsordning og ydelse af gaver eller andre begunstigelser, der står i misforhold til det uskiftede bos formue.

Forarbejderne til § 29 præciserer, at skiftet efter fast praksis alene får virkning for de arvinger, der har krævet det (et **partielt skifte**), og at der ved misbrug kan kræves **vederlag** efter § 30. Praksis efter den tidligere arvelovs § 20, stk. 2, forudsættes opretholdt. Har den længstlevende givet gaver eller arveforskud, hvis værdi stod i misforhold til boets formue, kan en livsarving desuden efter § 31, stk. 1 kræve dispositionen **omstødt**, hvis modtageren vidste eller burde vide, at ægtefællen var i uskiftet bo, og at gaven stod i misforhold til boets formue. Efter den længstlevendes død viger omstødelsen dog, hvis livsarvingen kan få dækning gennem vederlag af boet, jf. § 31, stk. 3.

Egentlig trykt domspraksis om § 29-misbrug er sparsom, men rammen illustreres af dispositioner fra uskiftede boer som gaverne/gældseftergivelsen i **BS-3654/2024-HJR**, hvor netop forholdet mellem boets formue og

begunstigelsen er det centrale vurderingstema. Bemærk endelig en **retlig ajourføring**: ved en ændringslov af 11. december 2024 blev § 22, stk. 5-6, nyaffattet, så livsarvinger fra 1. januar 2025 tilgår formueoversigten digitalt via domstolenes skifteportal; ændringen er trådt i kraft, men er endnu ikke konsolideret i den seneste lovbekendtgørelse.

LOV

ArveLoven § 22

ArveLoven § 29, stk. 1, 2

ArveLoven § 30

ArveLoven § 31, stk. 1, 3

PRAKSIS

Højesteret · Værdiansættelse af anfordringsgældsbreve ved gældseftergivelse i familieforhold

14.11.2024

Særeje og ægtepagt ved død – skilsmissesæreje mod fuldstændigt særeje

Særejeformen har afgørende betydning ved død. **Fuldstændigt særeje** består ved både skilsmisse og død og indgår derfor **ikke** i et uskiftet bo, men skiftes. **Skilsmissesæreje** har derimod kun virkning ved skilsmisse; ved død behandles det som delingsformue og kan dermed indgå i den længstlevendes uskiftede bo efter § 17. Netop derfor kan valget af særejetype i en ægtepagt være afgørende for, om den længstlevende kan sidde i uskiftet bo (afgrænsning af bodeling ved skilsmisse: se [bodeling ved skilsmisse](#)).

Samspelet mellem ægtepagt og testamente var kernen i **BS-5597/2019-BOR**. Et ægtepar havde i 2007 aftalt fuldstændigt særeje og oprettet et testamente, der forudsatte særeje og gav den længstlevende ret til at udtage boligen. Da manden var alvorligt syg, ophævede parret i 2017 særejet ved en »ophævelsesægtepagt« og etablerede almindeligt formuefællesskab, men uden at ændre testamentet. Efter mandens død gjorde hans børn gældende, at ophævelsesægtepagten var ugyldig, og at testamentet skulle fortolkes indskrænkende, fordi dets forudsætning om særeje var bortfaldet. Retten fandt – bl.a. støttet på Retslægerådets udtalelse – at manden var habil og bevidst havde valgt ikke at ændre testamentet:

Henset til at Afdøde ikke har søgt dette ændret efter ophævelsen af ægtepagten, og da denne del ikke forudsætter, at der mellem ægtefællerne var etableret et særeje, finder retten, at bestemmelsen også efter ophævelsen af særejet har været udtryk for Afdødes vilje, hvorfor det er ubetænkeligt at lægge testamentes ordlyd til grund.

Resultatet var, at den længstlevende ud over sin boslod på ca. 2,13 mio. kr. arvede boligen og indboet, jf. **BS-5597/2019-BOR**. Dommen viser, at en ægtepagt, der ændrer eller ophæver særeje, kan få vidtrækkende arveretlige konsekvenser, som ikke automatisk korrigeres af et ældre testamente – testamentets ordlyd fastholdes, når det fortsat er udtryk for arveladers vilje.

LOV

ArveLoven § 17

ArveLoven § 77, stk. 1

PRAKSIS

Byretten · Sag om gyldighed af ophævelsesægtepagt og testamentsfortolkning

08.04.2022

Arveafkald og de afgiftsmæssige konsekvenser (boafgiftsloven § 5, stk. 4)

En arving kan give **afkald** på arv – enten som **forhåndsafkald** på ventende arv (før dødsfaldet, typisk i forbindelse med generationsskifte) eller som **blankt afkald** på falden arv (efter dødsfaldet). Afkaldet kan gives med eller uden vederlag og har den virkning, at arven i stedet fordeles, som om afkaldsgiveren ikke var arving.

Den praktisk vigtigste tvist angår afkaldets **afgiftsmæssige** virkning. Efter [boafgiftsloven § 5, stk. 4](#) skal et arveafkald være meddelt skifteretten senest samtidig med den endelige boopgørelse for at reducere boafgiftsgrundlaget. Vestre Landsret fastslog i **BS-575/2008-VLRci**, at dette forudsætter en **rettidig** boopgørelse:

Da boopgørelsen er indleveret efter, at fristen herfor udløb, er de afgivne arveafkald ikke meddelt skifteretten i overensstemmelse med boafgiftslovens § 5, stk. 4 ...

Afkaldene fik derfor ingen afgiftsmæssig virkning, jf. **BS-575/2008-VLRci**. Samme problemstilling behandles i skifterettens praksis om **indlevering** og **tilbagekaldelse** af arveafkald i **SKS-10/2006-ALB**, **SKS-278/2010-HOL** og **BS-2233/2011-VLR**, der alle knytter afkaldets afgiftsvirkning til overholdelsen af boafgiftslovens frister. Grænsen til **dødslejegaver** – gaver ydet umiddelbart før døden, der afgiftsmæssigt behandles som arv – belyses i **BS-204/2022-VLR**. Rådgivningsmæssigt er lektien, at et arveafkald både skal være civilretligt gyldigt og **rettidigt** meddelt skifteretten for at få den tilsigtede afgiftsvirkning.

LOV	Boafgiftsloven § 5, stk. 4	
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens stadfæstelse af kendelse om dødslejegaver og boafgift	09.09.2022
	Landsretten · Afgørelse om boafgift efter tilbagekaldelse af arveafkald	14.10.2011
	Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	27.06.2008
	Byretten · Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald	31.08.2011
	Byretten · Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald	19.03.2008

§ 11 Når der ikke er arvinger: statens arv og Civilstyrelsens afståelse (§§ 94-95)

Efterlader afdøde sig hverken legale arvinger eller et gyldigt testamente, tilfalder formuen **staten**, jf. [arvelovens § 95, stk. 1](#). Efter [§ 95, stk. 2 og 3](#) kan Civilstyrelsen dog **afstå** arven helt eller delvis, bl.a. til personer, som afdøde måtte antages at have ønsket at tilgodese.

Højesteret afgjorde i **BS-32672/2024-HJR**, hvornår retten til en sådan afståelse opstår. En mand døde uden arvinger, men med et anfægteligt testamente til fordel for sin samlever; bobestyreren anmodede Civilstyrelsen om at afstå arven til samleveren, men hun døde, inden styrelsen traf afgørelse. Højesteret fastslog, at hverken ordlyd eller forarbejder gav grundlag for andet end at lægge **forholdene på afgørelsestidspunktet** til grund: et retskrav på afståelse opstår først, når Civilstyrelsen træffer afgørelse, og ikke automatisk ved arveladers død. Da ansøgeren var død på afgørelsestidspunktet, kunne hendes dødsbo ikke indtræde i kravet, jf. **BS-32672/2024-HJR** (stadfæstelse af byretsdommen **BS-32514/2022-HER**). Reglen om overlevelsescrav i [§ 94](#) – at en arving skal overleve arvelader for at arve – kunne ikke udstrækkes til det diskretionære afståelsescrav efter [§ 95](#).

LOV	ArveLoVen § 94	ArveLoVen § 95, stk. 1, 2, 3	
PRAKSIS	Højesteret · Statens afståelse af arv og betydningen af ansøgers død før afgørelsestidspunktet (Arveloven § 95)		21.05.2025
	Byretten · Dom om tidspunkt for statens afståelse af arv efter Arveloven § 95		25.04.2023

International arv: Danmarks retsforbehold, domicilprincippet og den nordiske konvention

På det internationale plan er det centralt, at Danmark **ikke** er bundet af [EU-arveforordningen](#) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012). Forordningen gør efter [artikel 4](#) og [artikel 21](#) afdødes **sædvanlige opholdssted** på dødstidspunktet til det generelle tilknytningskriterium for både kompetence og lovvalg, med adgang til lovvalg efter statsborgerskab i [artikel 22](#) og et fælles »europæisk arvebevis«. På grund af det danske **retsforbehold** på området for retlige og indre anliggender deltager Danmark imidlertid ikke i forordningen, og danske skifteretter anvender den ikke.

Dansk international arveret bygger i stedet på **domicilprincippet** (autonome danske lovvalgsregler, hvor afdødes domicil som udgangspunkt er afgørende) og – i forhold til de øvrige nordiske lande – på den nordiske dødsbokonvention, jf. [bekendtgørelse om ikrafttræden af den reviderede konvention mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om arv og dødsboskifte](#). Konventionen indeholder egne regler om bl.a. testamenteres formgyldighed på tværs af landene og om, at behandlingen af et uskiftet bo, der skal skiftes, følger loven i den stat, hvor den længstlevende er eller ved sin død var bosat.

For praktikere betyder det, at man ved dødsfald med grænseoverskridende elementer må sondre skarpt: mellem nordiske og ikke-nordiske forhold, og – for EU-borgere med bopæl i Danmark eller danskere bosat i et EU-land – mellem den EU-retlige opholdsstedsregel, som gælder for de øvrige medlemsstater, og den danske domicilbaserede tilgang. Forskellen kan være afgørende for både værneting og lovvalg, herunder for om danske tvangsarvsregler overhovedet finder anvendelse på boet.

REFERENCE Lovgrundlag

10 paragraffer

ArveLoVen § 5	ArveLoVen § 10
ArveLoVen § 17	ArveLoVen § 18
ArveLoVen § 29	ArveLoVen § 63
ArveLoVen § 65	ArveLoVen § 77 stk. 1
ArveLoVen § 80	BoafgiftsLoVen § 5 stk. 4

MATERIALE Citerede afgørelser

22 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

3

21.05.2025	Statens afståelse af arv og betydningen af ansøgers død før afgørelsestidspunktet (ArveLoVen § 95)	32672-2024
14.11.2024	Værdiansættelse af anfordringsskødsbreve ved gældseftergivelse i familieforhold	3648-3654
22.10.2015	Testamentes gyldighed ved efterfølgende ægteskab og livsarvinger – Spørgsmålet om bristende forudsætninger	179-2014

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

9

12.05.2025	Landsretten stadfæstede afvisning af indsigelse mod testamente, da arvingens legale arv ikke blev påvirket	9956-11648
21.02.2025	Ugyldig Tilbagekaldelse af Fælles Testamente: Landsretten Tilsidesætter Vidnetestamente på Grund af Manglende Bevis for Modtagelse af Meddelelse	9702-11327
09.09.2022	Landsrettens stadfæstelse af kendelse om dødslegaver og boafgift	4253-5095
24.01.2019	Dom om gyldigheden af nødtestamente	5923-7075
14.10.2011	Afgørelse om boafgift efter tilbagekaldelse af arveafkald	6658-7997
28.08.2008	Stadfæstelse af afgørelse om fremme af skifte af fællesbo mellem to ægtefæller	6151-7369
27.06.2008	Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	3334-3965
26.03.2008	Landsrettens ophævelse af skifterettens nedsættelse af bobestyrersalær i uskiftet bo	5000-6020
30.09.2002	Landsrettens dom i sag om uigenkaldeligt testamente	5271-6329

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

6

17.07.2024	Sag om arvingens retlige interesse til at anfægte testamente afvist af Skifteretten	9873-11552
25.04.2023	Dom om tidspunkt for statens afståelse af arv efter Arveloven § 95	9594-11184
08.04.2022	Sag om gyldighed af ophævelsesægtepagt og testamentsfortolkning	2277-2713
18.01.2016	Nødtestamente afvist - forsikringsydelse til nærmeste pårørende efter loven	6691-8039
31.08.2011	Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald	6657-7996
19.03.2008	Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald	3328-3957

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED

1

24.04.2024	Tilladelse til vederlagsfri overdragelse af aktier til erhvervsdrivende fond	23-2321980
------------	--	------------

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

2

13.12.2024	Tvist om skiltningens synlighed på et grusareal ved Campusvej i Hillerød	park-5095
03.12.2024	Tvist om tidsforbrug ved indhentelse af p-registrering i klatreklub under COVID-19-restriktioner	park-3957

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

29.08.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om gyldig tilbagekaldelse af fælles gensidigt testamente og kravet om meddelelse efter arvelovens § 80	25/08851
------------	--	----------